

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 96/2022**

De verhoging van 55 tot 65 % van het aandeel voorrangplaatsen voor leerlingen met minstens één ouder die het Nederlands in voldoende mate machtig is, in de Nederlandstalige scholen te Brussel, is grondwettig

Bij een decreet van 17 mei 2019 heeft de Vlaamse decreetgever het aandeel voorrangplaatsen, in de Nederlandstalige scholen van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, voor leerlingen met minstens één ouder die het Nederlands in voldoende mate machtig is, verhoogd van 55 tot 65 %. Bij datzelfde decreet wordt een nieuwe voorrangsregeling ingevoerd, ten belope van 15 % van de beschikbare plaatsen, voor leerlingen die 9 jaar Nederlandstalig basisonderwijs hebben gevolgd.

Het College van de Franse Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapsregering vorderen de vernietiging van die maatregelen. Het Hof oordeelt dat de verhoging van het aantal voorrangplaatsen tot 65 % redelijk verantwoord is omdat zij beantwoordt aan een reële behoefte en de Vlaamse Gemeenschap niet verhindert om een billijk deel op te vangen van de leerlingen die noch het Nederlands, noch het Frans als thuistaal hebben. Het Hof oordeelt daarentegen dat, ook al kan de decreetgever een schoolloopbaan van een minimumaantal jaren in het Nederlandstalig basisonderwijs eisen opdat een leerling voorrang zou krijgen, de minimumduur van negen jaar evenwel buitensporig is. Het Hof vernietigt dus die voorwaarde en verwerpt de beroepen voor het overige.

1. Context van de zaak

Bij een decreet van 17 mei 2019¹ heeft de Vlaamse decreetgever het aandeel voorrangplaatsen voor leerlingen met minstens één ouder die het Nederlands in voldoende mate machtig is verhoogd van 55 tot 65 % voor de Nederlandstalige scholen gelegen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Die wijziging betreft zowel het basisonderwijs als het secundair onderwijs. Diezelfde decreetgever voerde overigens een nieuwe voorrang in, wat dezelfde scholen betreft, voor 15 % van de in het secundair onderwijs beschikbare plaatsen, voor leerlingen die minstens negen jaar Nederlandstalig basisonderwijs hebben gevolgd.

Het College van de Franse Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapsregering hebben ieder een beroep ingesteld tot vernietiging van die maatregelen.

---

¹ Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 17 mei 2019 « houdende wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 en van de Codificatie [van] sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, wat het inschrijvingsrecht betreft ».

2. Onderzoek door het Hof

De verzoekende partijen werpen verschillende middelen op die met name zijn afgeleid uit de schending van de bevoegdheidsverdelende regels, van het gelijkheidsbeginsel en van het beginsel van de federale loyauteit.

Het Hof oordeelt in de eerste plaats dat de bestreden bepalingen tot de bevoegdheid van de Vlaamse decreetgever behoren en dat zij geen afbreuk doen aan de specifieke waarborgen die de Franstaligen in de randgemeenten genieten. Het gaat vervolgens na of de bestreden bepalingen geen discriminatie tussen leerlingen invoeren op grond van de taal (2.1) en of zij het beginsel van de federale loyauteit in acht nemen (2.2).

2.1. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie

De verzoekende partijen voeren aan dat de bestreden bepalingen discriminaties invoeren onder de leerlingen en bijgevolg het grondwettelijk beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie dat geldt inzake onderwijs, schenden.

2.1.1. De verhoging van het voorrangpercentage betreffende de leerlingen met minstens één ouder die het Nederlands in voldoende mate machtig is

Het Hof herinnert eraan dat een verschil in behandeling tussen leerlingen toelaatbaar is voor zover het een legitiem doel nastreeft en niet op onevenredige wijze afbreuk doet aan de rechten van de ouders en van de betrokken leerlingen, met inbegrip van de keuzevrijheid van de ouders op het vlak van onderwijs, gewaarborgd bij artikel 24, § 1, van de Grondwet.

Door het percentage plaatsen die bij voorrang moeten worden toegewezen aan leerlingen met minstens één ouder die het Nederlands in voldoende mate machtig is, te verhogen van 55 tot 65 %, beoogt de decreetgever de bescherming van de gelijke onderwijs- en inschrijvingskansen van die leerlingen te verhogen, alsook het Nederlandstalig karakter van het onderwijs dat onder de Vlaamse Gemeenschap ressorteert in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, te versterken.

Het Hof oordeelt dat die doelstellingen legitiem zijn. Het verwijst evenwel naar zijn [arrest nr. 7/2012](#), waarbij het oordeelde dat een dergelijke maatregel dient tegemoet te komen aan een reële behoefte en dat het percentage niet op een zodanig hoog niveau mag worden vastgelegd dat de scholen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap niet gehouden zouden zijn een billijk deel op te vangen van de kinderen van wie de ouders noch het Nederlands, noch het Frans als thuistaal hebben.

Te dezen oordeelt het Hof dat die voorwaarden vervuld zijn. Uit gegevens die door de Vlaamse Regering werden bezorgd, blijkt dat er een onevenwicht is tussen het aantal beschikbare plaatsen en het aantal aanmeldingen van leerlingen, na de toepassing van andere voorrangsregelingen. Bepaalde scholen worden geconfronteerd met een toenemende vraag die de toegang tot die scholen, van kinderen met minstens één ouder die het Nederlands in voldoende mate machtig is, in gevaar brengt. Hoewel het contingent van 55 % slechts in een beperkt aantal scholen wordt ingevuld, vermocht de decreetgever, volgens het Hof, gelet op de ruime beoordelingsbevoegdheid waarover hij beschikt, maatregelen aan te nemen die betrekking hebben op het gehele onderwijs in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Door te voorzien in zulk een uniforme regeling, wilde de decreetgever vermijden dat de voorrangpercentages regelmatig moeten worden aangepast. Een dergelijke algemene

maatregel is overigens coherent met het doel dat erin bestaat het gebruik van het Nederlands in de betrokken scholen te bevorderen.

Het Hof oordeelt ten slotte dat de in het geding zijnde maatregel evenredig is met de nagestreefde doelstellingen, rekening houdend met het feit dat de ouders van leerlingen die noch het Nederlands, noch het Frans als thuistaal hebben, hun kind kunnen inschrijven in een Nederlandstalige school in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, waarvoor het voorrangpercentage niet volledig is bereikt.

Het Hof besluit eruit dat het verschil in behandeling redelijk verantwoord is.

2.1.2. Het voorrangpercentage voor de leerlingen die minstens negen jaar Nederlandstalig basisonderwijs hebben gevolgd

Het Hof wijst erop dat de decreetgever, door een bijkomende voorrang in te voeren voor leerlingen die minstens negen jaar Nederlandstalig basisonderwijs hebben gevolgd, tot doel heeft het inschrijvingsrecht voor het Nederlandstalig secundair onderwijs te versterken voor de leerlingen - van wie in voorkomend geval de ouders het Nederlands niet in voldoende mate machtig zijn - die van bij de start schoolliepen in het Nederlandstalig basisonderwijs. Het gaat erom die kinderen te waarborgen dat zij hun schoolloopbaan in het Nederlandstalig onderwijs kunnen verderzetten, indien zij dat wensen. Het Hof verwijst eveneens naar de bedoeling om het Nederlandstalige karakter van het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad te versterken.

Het Hof oordeelt dat de decreetgever, in het licht van de door hem nagestreefde doelstellingen, redelijkerwijs kan vereisen dat een minimumaantal jaren Nederlandstalig basisonderwijs werd gevolgd. Door evenwel een schoolloopbaan van minstens negen jaar in het Nederlandstalig basisonderwijs te eisen, houdt de decreetgever onvoldoende rekening met de omstandigheid dat het begin van de leerplicht is vastgesteld op de leeftijd van vijf jaar. Daaruit volgt dat, om diverse redenen, leerlingen mogelijk geen negen jaar in dat onderwijs hebben voltooid, wat bijvoorbeeld het geval is voor leerlingen die een jaar voorsprong hebben.

Het Hof vernietigt dus de betrokken bepaling van het decreet van 17 mei 2019 in zoverre zij de vereiste duur van de schoolloopbaan in het Nederlandstalig basisonderwijs op minstens negen jaar vastlegt om de betrokken voorrangsregeling te genieten.

2.2. Het beginsel van de federale loyaliteit

De verzoekende partijen voeren aan dat de bestreden bepalingen het beginsel van de federale loyaliteit schenden in zoverre zij de onderwijslast van de anderstalige leerlingen verleggen naar het Franstalig onderwijs en het de Franse Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie overdreven moeilijk maken om hun bevoegdheden uit te oefenen.

Het Hof oordeelt dat de bestreden bepalingen het beginsel van de federale loyaliteit (artikel 143, § 1, van de Grondwet) niet schenden. Dat beginsel, in samenhang gelezen met het evenredigheidsbeginsel, betekent dat elke wetgever ertoe gehouden is, in de uitoefening van zijn eigen bevoegdheid, erover te waken dat de uitoefening van de bevoegdheden van de andere wetgevers niet onmogelijk of overdreven moeilijk wordt gemaakt. Volgens het Hof hebben de verhoging, van 55 tot 65 %, van de voorrangsregeling voor leerlingen met minstens één ouder die het Nederlands in voldoende mate machtig is en de nieuwe voorrangsregeling van 15 % niet zulk een gevolg. Zij hebben niet tot gevolg beschikbare onderwijsplaatsen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad te schrappen en zij verhinderen de Franse Gemeenschap

en de Franse Gemeenschapscommissie niet om eventuele capaciteitstekorten in het Franstalig onderwijs in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad weg te werken via het creëren van bijkomende plaatsen.

3. Besluit

Het Hof vernietigt artikel VI.19 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 17 mei 2019 in zoverre het de vereiste duur van de schoolloopbaan in het Nederlandstalig basisonderwijs op minstens negen jaar vaststelt. Het verwerpt de beroepen voor het overige.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidsverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)